

I. SAMOCHÓD W FIRMIE – ZMIANY OD 1 STYCZNIA 2019 R.

1. Dlaczego droższe samochody warto wyleasingować lub kupić do końca roku

Od 1 stycznia 2019 r. zostaną wprowadzone limity zaliczania do kosztów podatkowych opłat leasingowych od samochodów osobowych o wartości przekraczającej 150 000 zł. Mniej korzystne będą też zasady rozliczania kosztów przy sprzedaży samochodów osobowych wprowadzanych do ewidencji środków trwałych po 31 grudnia 2018 r. W obu przypadkach niekorzystnych skutków podatkowych wynikających z nowych przepisów można uniknąć, leasingując lub kupując samochód do końca 2018 r.

1.1. Dlaczego warto zawrzeć umowę leasingu do końca roku

Od 1 stycznia 2019 r. podatnik zaliczy do kosztów podatkowych tylko tę część opłaty leasingowej (czynszu najmu lub dzierżawy), która odpowiada wartości samochodu nieprzekraczającej 150 000 zł (art. 23 ust. 1 pkt 47a updog, art. 16 ust. 1 pkt. 49a updog).

Oznacza to, że podatnicy leasingujący (najmujący, dzierżawiący) droższe samochody nie zaliczą do kosztów pełnych opłat leasingowych, a jedynie ich część przypadającą na wartość samochodu w kwocie 150 000 zł. Co istotne kwota ograniczenia obejmuje także naliczony podatek od towarów i usług, w tej części, w której zgodnie z przepisami o VAT podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty lub zwrot różnicy podatku od towarów i usług. Ważne jest także, że limit przy leasingu dotyczy wyłącznie części kapitałowej raty leasingowej, a nie części odsetkowej.

PRZYKŁAD 1

Czynny podatnik VAT wzięt w leasing operacyjny samochód osobowy w styczniu 2019 r. Jego wartość wynosiła 200 000 zł. Wykorzystuje go w użytku „mieszanym”. W styczniu 2019 r. otrzymał fakturę za opłatę wstępną na kwotę 5000 zł netto plus 1150 zł (VAT). Faktura została wystawiona 27 stycznia 2019 r. W ramach rozliczeń VAT podatnik odliczył kwotę 575 zł (1150 zł × 50%). Podatnik może zaliczyć do kosztów:

- część odsetkową raty: 1000 zł netto plus 50% VAT naliczonego od tej kwoty, tj. 115 zł, razem 1115 zł;
- część kapitałową raty w proporcji, w jakiej wartość 150 000 zł pozostaje do wartości samochodu (w naszym przypadku 200 000 zł). Proporcja wynosi 75% (150 000 zł/200 000 zł). Do kosztów podatnik może zaliczyć kwotę 3345 zł (4000 zł plus 50% VAT naliczonego od tej kwoty, tj. 460 zł) × proporcja 75%.

W sumie do kosztów podatnik może zaliczyć tytułem faktury za leasing 3345 zł.

PRZYKŁAD 2

W 2019 r. podatnik leasinguje samochód osobowy o wartości 200 000 zł. Opłata leasingowa za styczeń wynosi 5000 zł netto plus 1150 zł (VAT). Podatnikowi przysługuje odliczenie VAT naliczonego w wysokości 50% (575 zł). W związku z ograniczeniem kosztowym podatnik będzie mógł zaliczyć do kosztów podatkowych 75% wartości opłaty z uwzględnieniem nieodliczonego VAT, czyli 75% z 5575 zł = 4181,25 zł. Z kosztów podatkowych zostanie wyłączone kwota 1393,75 zł.

W związku ze zmianami, które mają wejść w życie w przyszłym roku, podatnicy, którzy planują wziąć w leasing droższy samochód osobowy (o wartości przekraczającej 150 000 zł), powinni rozważyć zawarcie umowy leasingu do końca 2018 r. Jeżeli to zrobią, nie będą musieli stosować ograniczenia kosztowego i pełne opłaty leasingowe od leasingowanego samochodu zaliczą do kosztów podatkowych.

PRZYKŁAD 3

Podatnik zawarł umowę leasingu w grudniu 2018 r. Leasinguje samochód osobowy o wartości 200 000 zł. Miesięczna opłata leasingowa wynosi 5000 zł netto plus 1150 zł (VAT).

Podatnik zaliczy do kosztów podatkowych opłatę leasingową netto 5000 zł i nieodliczony VAT naliczony w wysokości 50% z 1150 zł = 575 zł. W sumie podatnik zaliczy do kosztów podatkowych 5575 zł.

UWAGA!

Leasingobiorcy, którzy zawrą umowę do końca 2018 r. nie będą musieli stosować ograniczeń kosztowych do opłat leasingowych płaconych od leasingowanego samochodu.

Warto też wiedzieć, że z dniem 1 stycznia 2019 r. zostanie wprowadzone ograniczenie możliwości zaliczania do kosztów podatkowych wydatków związanych z korzystaniem z samochodów osobowych używanych także do celów niezwiązanych z działalnością podatnika. Podatnik będzie zobowiązany wyłączyć z kosztów podatkowych 25% wartości tych wydatków brutto. Wspomniane ograniczenie kosztowe nie będzie stosowane tylko wobec samochodów używanych wyłącznie w działalności podatnika.

Ustawodawca zastrzegł przy tym, że w przypadkach, w których opłaty leasingowe będą zawierały w sobie opłaty związane z korzystaniem z samochodów (np. koszty przeglądów, napraw), to do części opłat leasingowych obejmujących wydatki związane z korzystaniem z samochodu podatnik będzie zobowiązany stosować ograniczenia kosztowe.

Ponieważ do umów leasingu (najmu, dzierżawy) zawartych do końca roku będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe, które nie zawierają takiego ograniczenia, należy przyjąć, że również z tego powodu warto zawrzeć taką umowę do końca roku.

UWAGA!

Umowy leasingu (najmu, dzierżawy), w których opłata leasingowa zawiera także wydatki związane z korzystaniem z samochodu, warto zawrzeć do końca 2018 r. Uchroni to podatnika przed ograniczeniami w zaliczaniu do kosztów podatkowych wydatków związanych z korzystaniem z samochodu stanowiących element opłat leasingowych.

1.2. Wystarczy zawrzeć umowę leasingu do końca roku

Nowe przepisy ograniczające możliwość zaliczania do kosztów podatkowych opłat leasingowych (najmu dzierżawy) nie będą miały zastosowania do umów leasingu (najmu, dzierżawy) zawartych do końca 2018 r. Dlatego podatnicy, którzy zamierzają rozliczać opłaty leasingowe według przepisów obowiązujących przed 1 stycznia 2019 r., powinni zawrzeć umowę leasingu najpóźniej do końca 2018 r. Co istotne, Ministerstwo Finansów potwierdziło, że wystarczy zawarcie samej umowy leasingu (najmu, dzierżawy) samochodu osobowego – do końca 2018 r. Nie jest potrzebne wydanie przedmiotu umowy korzystającemu, choć wydanie samochodu nie może być za bardzo odroczone w czasie. W opinii MF:

Ze względu na fakt, iż umowa leasingu ma charakter konsensualny, staje się ona skuteczna przez samo złożenie zgodnych oświadczeń woli stron tej umowy. Oznacza to, że dla jej zawarcia nie jest konieczne wydanie rzeczy (jak np. w omawianym przykładzie leasingowanego samochodu). W związku z tym należy przyjąć, że umowa zawarta w 2018 r., nawet jeżeli przewiduje późniejszy moment (np. w roku 2019) wydania przedmiotu leasingu, będzie objęta

dotychczasowymi regulacjami rozliczania w kosztach podatkowych wydatków związanych z leasingiem samochodu.

Jednak w przypadku zawarcia umowy ze znacznie odroczonym momentem wydania przedmiotu leasingu działanie takie może być rozpatrywane jako obchodzenie prawa podatkowego (podlegające klauzuli ogólnej).

1.3. Dlaczego warto kupić samochód do końca roku

Od 1 stycznia 2019 r. zostanie wprowadzona modyfikacja sposobu ustalania przychodu ze sprzedaży samochodu osobowego będącego środkiem trwałym. Koszty podatkowe ustalone w przypadku takiej sprzedaży będą limitowane do wysokości 150 000 zł (i pomniejszane o sumę odpisów amortyzacyjnych z tytułu zużycia tego samochodu zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów). Nowe zasady ustalania przychodu ze sprzedaży samochodu będą miały zastosowanie do samochodów osobowych wpisanych do ewidencji środków trwałych po 31 grudnia 2018 r. Oznacza to, że w przypadku sprzedaży samochodów wpisanych do ewidencji środków trwałych do końca 2018 r., rozliczenia przychodu ze sprzedaży samochodu należy dokonać na zasadach obowiązujących do końca 2018 r. Jest to korzystniejszy sposób ustalania dochodu ze sprzedaży, co ilustrują przykłady.

Przypomnijmy, jak należy ustalić przychód ze sprzedaży samochodu będącego środkiem trwałym według przepisów obowiązujących do końca 2018 r.

PRZYKŁAD 4

Spółka zaliczyła samochód do środków trwałych w 2016 r. Wartość początkowa samochodu wynosiła 200 000 zł. Rozliczenie odpisów amortyzacyjnych w tym przypadku wyglądało następująco:

- roczny odpis amortyzacyjny przy przyjętej stawce 20% – 40 000 zł ($200\ 000 \times 20\%$),
- do kosztów spółka może zaliczyć roczny odpis amortyzacyjny od równowartości 20 000 euro. Jeżeli w dniu przyjęcia do używania samochodu kurs euro wynosił 4,20 zł, spółka może zaliczać do kosztów odpis amortyzacyjny od kwoty 84 000 zł ($4,20\ \text{zł} \times 20\ 000\ \text{euro}$). Rocznie do kosztów podatkowych spółka może zaliczyć zatem 16 800 zł ($84\ 000\ \text{zł} \times 20\%$). Pozostała część rocznego odpisu nie jest kosztem podatkowym (zgodnie z przepisami obowiązującymi do końca 2018 r.). Jeżeli spółka sprzeda samochód po dwóch latach, to jej kosztem podatkowym ze sprzedaży samochodu będzie kwota 120 000 zł. Jest to wartość początkowa samochodu pomniejszona o odpisy amortyzacyjne z dwóch lat ($200\ 000\ \text{zł} - (2 \times 40\ 000\ \text{zł})$).

Zakładając, że przychód ze sprzedaży samochodu wynosi 160 000 zł, dochód ze sprzedaży opodatkowany podatkiem dochodowym wyniesie ($160\ 000 - 120\ 000$) = 40 000 zł.

W taki sam sposób podatnik ustali dochód do opodatkowania w przypadku samochodów wpisanych do ewidencji środków trwałych do końca 2018 r., a sprzedawanych po tej dacie (mimo podwyższenia z dniem 1 stycznia 2019 r. limitu kosztowego dla amortyzacji samochodów osobowych). Ilustruje to przykład 5.

PRZYKŁAD 5

Spółka nabyła samochód osobowy i rozpoczęła jego amortyzację z dniem 1 stycznia 2018 r. Wartość początkowa samochodu wynosiła 200 000 zł. Rozliczenie odpisów amortyzacyjnych w tym przypadku wyglądało następująco:

- roczny odpis amortyzacyjny przy przyjętej stawce 20% – 40 000 zł ($200\ 000 \times 20\%$),
- w roku podatkowym 2018 do kosztów spółka może zaliczyć odpis amortyzacyjny od równowartości 20 000 euro. Jeżeli w dniu przyjęcia do używania samochodu kurs euro wynosił 4,20 zł, spółka może zaliczać do kosztów odpis amortyzacyjny od 84 000 zł ($4,20\ \text{zł} \times 20\ 000\ \text{euro}$). Rocznie do kosztów podatkowych spółka może zaliczyć zatem 16 800 zł ($84\ 000\ \text{zł} \times 20\%$). Pozostała część rocznego odpisu nie jest kosztem podatkowym (zgodnie z przepisami obowiązującymi do końca 2018 r.).